

OD REDAKTORÓW

„Edukacja i zdrowie w dobie globalizacji” to kolejna książka z serii zainicjowanej przez Katedrę Pedagogiki Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej w ramach cyklicznych sympozjów naukowych „Edukacja w dobie globalizacji”.

Skutki globalizacji noszą znamiona przełomu cywilizacyjnego, przenikając do wszystkich sfer aktywności współczesnego człowieka. Uwzględnianie kontekstu tego faktu w analizach procesów edukacji stało się więc nie tylko potrzebne, ale jest wręcz konieczne. Podjęty zamiar wydawniczy, ze względu na jego rozległość, sprawia, iż poszczególne tomy dotyczą związków edukacji z wybranymi szczególnie ważnymi dziedzinami życia społecznego – gospodarką, zdrowiem czy bezpieczeństwem. Oczekuje się przy tym, iż prowadzony w taki sposób dyskurs wskaże na problemy nowe, znaczące dla edukacji i nauk pedagogicznych, a także na ofertę tych nauk, dotyczącą wspólnego rozwiązywania wyłaniających się w tych dziedzinach nowych problemów edukacyjnych. Dyskurs tak rozumiany wydaje się niezbędny a zarazem trudny, zważywszy na globalne, nowe procesy uczących się organizacji, uczących się społeczeństw, całościowego uczenia się człowieka, zarządzania wiedzą w społeczeństwach uczących się czy wreszcie ze względu na fenomen społeczeństwa sieci. Uwzględnienie tego faktu w analizach procesów edukacji stało się więc nie tylko potrzebne, ale wręcz rudymentarne.

Podjęcie we wskazanym wyżej przedsięwzięciu zagadnienia zdrowia jako fundamentalnego czynnika dla życia społecznego, choćby w skromnym wymiarze, wymaga jednak, między innymi, przyjęcia jako założenia szerokiego pojmowania tak kategorii edukacji, jak i kategorii zdrowia. W takiej bowiem przestrzeni pojawia się możliwość interdyscyplinarnych analiz, prowadzących do wzajemnego wzbogacenia się o nową wiedzę i wzajemnego tworzenia nowej wiedzy.

W zawartych w tomie artykułach mamy do czynienia z różnorodnością treści i sposobów jej prezentacji. Zwrócimy więc uwagę na niektóre możliwości ich owocnego wykorzystania.

Obok tekstów ogólnie ujmujących podjętą tematykę, ważnych, bo wskazujących m.in. na metodologiczne aspekty formułowania i rozwiązywania wysuniętych problemów, obok podkreślania roli systemowego podejścia do analizowanych zagadnień mamy do czynienia z tekstami, które niezależnie od własnych walorów, w połączeniu z innymi, tworzą nową wartość. Przykładem mogą być teksty dotyczące postrzegania właściwości i roli edukatorów w różnych sferach działalności życia społecznego i zdrowotnego oraz nowego postrzegania szeroko pojmowanej działalności nauczycielskiej. Chodzi o wyróżnienie wspólnych kwestii łączących pracę nauczycieli, rodziców, pracowników ochrony zdrowia, służby więziennej, pracowników szpitali i szkół promujących zdrowie.

Ważną grupę stanowią teksty ukazujące związki między właściwościami organizmu a wydajnością pracy i uczenia się. Mamy tu więc do czynienia zarówno z badaniami dotyczącymi wpływu zmęczenia związanego z brakiem snu, jak i wpływem stresu czy wypalenia zawodowego na funkcjonowanie człowieka.

W zawartości książki pojawia się interesujące ujęcie, szukające odpowiedzi na pytanie, co nowego w formule edukacji zmienia się w aspekcie osiągnięć współczesnej nauki o zdrowiu. W tym zakresie na uwagę zasługują między innymi teksty prezentujące osiągnięcia inżynierii genetycznej (GMO a zdrowie) czy technologii informatycznych dotyczących telerehabilitacji w naukach medycznych, autyzmu i anoreksji czy też prawnych nauk i ich roli w określeniu kwestii bezpieczeństwa i zdrowia w szkole, sytuacji zagrożenia nadmiarem informacji i nieograniczonego dostępu do jej zasobów.

Odrębną grupę stanowią problemy dotyczące treści współczesnej edukacji. Również z tego zakresu znajdziemy opracowania ujmujące sprawę dotyczącą między innymi doboru treści edukacji zdrowotnej, jak i stosunku dzieci i młodzieży do treści dotyczących zdrowia.

Redaktorzy tomu pragną podziękować autorom artykułów, pracownikom naukowym z różnych ośrodków naukowych w Polsce i za granicą, za udział w zorganizowanym dyskursie. Pragną również podziękować recenzentowi książki – Pani prof. dr hab. Teresie Wilk za wiele cennych uwag, które pozwoliły na dopracowanie formuły merytorycznej i wydawniczej prezentowanej publikacji.

Czytelnikom – zgodnie z tradycją – pozostawiamy refleksję nad treścią i zaproszenie do dialogu z autorami przedstawionych publikacji.